ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Επώνυμο : .....

Όνομα : .....

Α. Λεξιλογικά

1. Να βρεις <u>αντίθετες</u> προς τις παρακάτω λέξεις, που να αρχίζουν με το στερητικό α- ή αν- ή δυσ-, ενώ η ρίζα τους μένει η ίδια:

αρμόδιος	αναρμόδιος
αιματηρός	αναίμακτος
σταθερός	ασταθής
εύχρηστος	δύσχρηστος
ευμενής	δυσμενής
εύθυμος	δύσθυμος
υπεύθυνος	ανεύθυνος
ευχάριστος	δυσάρεστος
γόνιμος	άγονος
έγκυρος	άκυρος

(2,5 μονάδες)

2. Χρησιμοποιώντας τα αχώριστα μόρια (αρχι-, αει-, δυσ-, ενδο-, εφ-, ομο-, τηλε-, συλ-, υπο-) να αποδώσεις με σύνθετες λέξεις τις ακόλουθες εκφράσεις:

Πώς λέγεται:

αυτός που είναι πάνω στον ίππο:	έφιππος
το μέσα μέρος μιας χώρας:	ενδοχώρα
η συσκευή με την οποία μιλούμε μακριά:	τηλέφωνο
αυτός που πιστεύει δύσκολα:	δύσπιστος
αυτός που κινείται αδιάκοπα:	αεικίνητος
αυτός που έχει την ίδια θρησκεία:	ομόθρησκος
πηγαίνω προς τα πίσω:	υποχωρώ
ο πρώτος εργάτης:	αρχιεργάτης
η πρώτη του μήνα:	αρχιμηνιά
λυπούμαι μαζί με κάποιον άλλο:	συλλυπούμαι

(2,5 μονάδες)

3. Από τις τέσσερις λέξεις της β΄ στήλης οι δύο είναι συνώνυμες με τη λέξη της α΄ στήλης. Να τις βρεις και να τις υπογραμμίσεις.

Α΄ στήλη	**Β΄ στήλη**
άψογος	ατίθασος, τέλειος, οριστικός, άμεμπτος
απαλλαγή	ισοτιμία, αποδέσμευση, προέλευση, απελευθέρωση
ανάλογος	βολικός, σχετικός, άστατος, όμοιος
υποκινώ	υποθάλπω, μετακομίζω, λύνω, υποδαυλίζω
νωπός	πρόσφατος, μηδαμινός, αόριστος, φρέσκος

(2,5 μονάδες)

4. Να βρεις τα συνθετικά των παρακάτω λέξεων:

- καθυστερώ — κατά + υστερώ
- ανθελληνικός — αντί + ελληνικός
- εφαρμόζω — επί + αρμόζω
- συμβουλή — συν + βουλή
- έμπιστος — εν + πιστός

(2,5 μονάδες)

Β. Γραμματική

5. Να γράψεις την ίδια πτώση του πληθυντικού αριθμού:

- ο βαθύς γκρεμός — οι βαθιοί γκρεμοί
- το βραχύ φωνήεν — τα βραχέα φωνήεντα
- το γενναίο δεκανέα — τους γενναίους δεκανείς
- ο διεθνής αγώνας — οι διεθνείς αγώνες
- το ελαφρύ ρούχο — τα ελαφριά ρούχα

(10 μονάδες)

6. Να σχηματίσεις μονολεκτικά τα παραθετικά των παρακάτω επιθέτων επιρρημάτων:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
τους δυνατούς	δυνατότερους	δυνατότατους
την ευσεβή	ευσεβέστερη	ευσεβέστατη
καλά (επίρ.)	καλύτερα	άριστα
θαλασσινός	—	—
του απλού	απλούστερου	απλούστατου

(5 μονάδες)

7. α) Να υπογραμμίσεις σε κάθε σειρά το παραθετικό και να το χαρακτηρίσεις (επίθετο ή επίρρημα):

- Τα ρούχα είναι πολύ ακριβά — επίθετο
- Διαβάζω ελάχιστα — επίρρημα
- Τα βαθύτερα νερά βρίσκονται στον Ειρηνικό — επίθετο
- Ζούμε πιο ευτυχισμένα στην κατασκήνωση παρά στην πόλη — επίρρημα
- Είναι ο πιο ζηλιάρης άνθρωπος που γνώρισα ποτέ — επίθετο

(5 μονάδες)

β) Να συμπληρώσεις με ποια, πια, ποιο, ή πιο:

- Ποια μάνα δεν αγαπάει τα παιδιά της;
- Δεν μπορώ πια να περιμένω
- Ποιο είναι το πιο μεγάλο προσόν του μαθητή;
- Δε θέλω να μείνω πιο πολύ

(5 μονάδες)

γ) Να βάλεις κόμμα σε όποιο ότι πρέπει:

- Ζήτησέ μου ό,τι θέλεις
- Ξέρει ότι αυτό είναι σωστό, αλλά κάνει ό,τι του κατέβει
- Είπε ότι θα φέρει ό,τι του ζητήσουμε

(5 μονάδες)

8. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος που δίνεται στην παρένθεση. Να προσέξεις πολύ την ορθογραφία.

- Ο Νίκος υπερβάλλει πάντα, όταν μιλάει. (υπερβάλλω)
- Πρέπει να καταβάλλεις συνεχείς προσπάθειες, για να πετύχεις το στόχο σου. (καταβάλλω)
- Η τηλεόραση έχει συμβάλει κατά πολύ στην πνευματική στασιμότητα του λαού. (συμβάλλω)
- Εισέβαλε στη ζωή του ξαφνικά και δεν μπορεί από τότε να την αποχωριστεί. (εισβάλλω – αόριστος)
- Πότε πια θα αποβάλεις αυτές τις συντηρητικές απόψεις; (αποβάλλω)
- Πρόβαλε επιτέλους το ανάστημά σου και δείξε ότι έχεις πυγμή! (προβάλλω)
- Τον περιέβαλλε για χρόνια με τόση αγάπη και η ανταπόδοση ήταν μόνο αχαριστία. (περιβάλλω – παρατατικός)
- Αναβάλλοντας συνεχώς να αντιμετωπίσεις την αλήθεια, θα ζεις μια ψευδαίσθηση. (αναβάλλω – μετοχή)
- Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση μέχρι το τέλος της εβδομάδας. (υποβάλλω)
- Θα τον διαβάλλεις για πολύ ακόμα; (διαβάλλω)

(10 μονάδες)

9. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις με το σωστό τύπο της ενεργητικής μετοχής και της μετοχής παθητικού Παρακειμένου:

- Το σπίτι αυτό είναι φρεσκοβαμμένο. (φρέσκο – βάφομαι)
- Αυτός είναι σεσημασμένος κακοποιός. (σημαίνομαι)
- Συνέχιζε να πίνει αδιαφορώντας για τις συνέπειες. (αδιαφορώ)
- Αυτοί οι άνθρωποι είναι διεφθαρμένοι. (διαφθείρομαι)
- Ένιωθε συντριμμένος μετά το θάνατο της συζύγου του. (συντρίβομαι)
- Αυτές οι επιπόλαιες κρίσεις είναι εσφαλμένες. (σφάλλω)
- Μου μιλούσε έχοντας την προσοχή του στραμμένη (στρέφομαι) αλλού.
- Αυτά τα χωράφια είναι σπαρμένα με σιτάρι. (σπέρνομαι)
- Έχει εκλεπτυσμένους τρόπους. (εκλεπτύνομαι)
- Κλίνοντας το ρήμα θα βρεις το σωστό πρόσωπο. (κλίνω)

(10 μονάδες)

Γ. Συντακτικό

10. Να χαρακτηρίσεις συντακτικά τους όρους που υπογραμμίζονται στο παρακάτω κείμενο:

Ο καθηγητής Σωκράτης Αϊβαλιώτης, ο πατέρας της, έστειλε ένα τηλεγράφημα στον αδερφό του: "Με θλίψιν αναγγέλλω γέννησιν τρίτης θυγατρός". Ήθελε αγόρι. Το 'θελε απελπισμένα. Ένα αγόρι που θα 'στεκε στο πόδι του και θα συνέχιζε τη δουλειά του. Να μη σβηστεί το όνομα, να το κληρονομήσουν, δαυλό αναμμένο, τα εγγόνια του.

Η μητέρα της, όμως, η Έμμα, δεν πολυνοιαζόταν για κάτι τέτοια. Έσφιγγε το φασκιωμένο μωρό στην αγκαλιά της και του τραγουδούσε σιγανά κάποιο τραγούδι. Κι έτσι, όπως ήταν ξαπλωμένη μέσα στα κάτασπρα σεντόνια, έμοιαζε με όμορφη Παναγιά.

Ζωρζ Σαρή
"Όταν ο ήλιος . . . "

- ο πατέρας της: είναι παράθεση στο υποκείμενο (ο καθηγητής Σωκράτης Αϊβαλιώτης)
- τηλεγράφημα: είναι άμεσο αντικείμενο στο ρήμα «έστειλε»
- στον αδερφό: είναι έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα «έστειλε»
- το όνομα: είναι υποκείμενο στο ρήμα «να μη σβηστεί»
- τα εγγόνια: είναι υποκείμενο στο ρήμα «να κληρονομήσουν»
- η Έμμα: είναι επεξήγηση στο υποκείμενο (η μητέρα)
- κάτι: είναι επιθετικός προσδιορισμός στο «τέτοια»
- το φασκιωμένο: είναι επιθετικός προσδιορισμός στο αντικείμενο (το μωρό)
- τραγούδι: είναι σύστοιχο / άμεσο αντικείμενο στο ρήμα «τραγουδούσε»
- με Παναγιά: είναι κατηγορούμενο στο υποκείμενο

(10 μονάδες)

11. Να μετατρέψεις τη σύνταξη των παρακάτω προτάσεων από ενεργητική σε παθητική και αντίστροφα:

α) Ο πρόεδρος της Επιχείρησης δέχθηκε το αίτημα των εργαζομένων.
Το αίτημα των εργαζομένων έγινε δεκτό από τον πρόεδρο της Επιχείρησης.

_____

_____

β) Όλοι γνωρίζουν τις συνέπειες του πολέμου.
Οι συνέπειες του πολέμου είναι γνωστές σε όλους.

_____

_____

γ) Ο διευθυντής δεν έδωσε στους μαθητές άδεια να φύγουν νωρίτερα.
Δε δόθηκε άδεια από το διευθυντή στους μαθητές να φύγουν νωρίτερα.

_____

_____

δ) Είχε εκλεγεί πρόεδρος της επιτροπής.
Τον είχαν εκλέξει πρόεδρο της επιτροπής.

_____

_____

ε) Της είχε υποδειχθεί από τη φίλη της πώς να λύσει την άσκηση.
Η φίλη της της είχε υποδείξει πώς να λύσει την άσκηση.

_____

_____

(10 μονάδες)

Ε. Παραγωγή λόγου: «Γράμμα στους ισχυρούς της γης»

Σε μια επιστολή (15 – 20 σειρές) που απευθύνεις στους ισχυρούς της γης:

- Να αναφέρεις δύο από τα σημαντικότερα, κατά τη γνώμη σου, προβλήματα που απασχολούν τον πλανήτη.
- Να εκφράσεις τις αντιρρήσεις σου για την αδιαφορία τους.
- Να προτείνεις τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων

Αγαπητοί κύριοι,

Παρακαλώ να διαβάσετε αυτό το γράμμα μου, που απηχεί τη φωνή εκατομμυρίων παιδιών σε όλο τον κόσμο. ……..

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(20 μονάδες)